

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania M. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 listopada 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 9 maja 2017 r., sygn. akt III AUa (...), zmienił wyrok Sąd Okręgowy w K. z 21 grudnia 2015 r., sygn. akt X U (...), w ten sposób, że oddalił odwołanie ubezpieczonej M. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 10 lutego 2015 r., stwierdzającej, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1 sierpnia 2014 r.

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenie prawa

materialnego, to jest: (-) art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.) przez przyjęcie, że działalność gospodarcza prowadzona przez skarżącą nie wypełnia kryteriów definicji działalności gospodarczej; (-) art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) przez przyjęcie, że skarżąca nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej. Ponadto zarzucono naruszenie prawa procesowego, to jest: (-) art. 232 k.p.c. przez przyjęcie za udowodnione twierdzeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy inicjatywie dowodowej strony skarżącej; (-) art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu drugiej instancji z zebrany materiał dowodowy, która miała wpływ na treść orzeczenia, przez przyjęcie, że Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów w sposób niewszechstronny i sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność. Wniosek uzasadniono tym, że zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że skarżąca jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą i objętym ubezpieczeniami społecznymi oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Wskazano, że u podstaw nieuznania skarżącej za przedsiębiorcę, a co za tym idzie wykluczeniem jej z ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, leży kwestia uznania ciągłości prowadzonej przez nią działalności oraz brak charakteru zarobkowego. Jednocześnie podkreślono, że aby mówić o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej, przedsiębiorca ją prowadzący musi mieć zamiar (cel) osiągnięcia zysku, a celu tego w żaden sposób nie niweczy zadeklarowanie wysokiej podstawy wymiaru świadczeń, ani rzeczywiste osiągnięcie straty przez przedsiębiorcę. Ponadto, że organowi rentowemu nie wolno kwestionować zadeklarowanej przez przedsiębiorcę podstawy wymiaru składek, która w żaden sposób nie zależy od tego, czy przedsiębiorca osiąga zysk, czy stratę. Strona skarżąca argumentowała, że działalność odwołującej się w zakwestionowanym okresie nie była otwarta po raz pierwszy i wyłącznie z myślą o uzyskaniu prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Skarżąca prowadziła

swoją działalność od 2011 r., a okresy jej nieprowadzenia/zawieszenia były związane przede wszystkim z osobistą opieką nad dziećmi. Skarżąca wyjaśniała, że po „odwieszeniu” działalność była prowadzona w tym samym charakterze co poprzednio, w sposób zorganizowany i ciągły, zawodowo oraz z nastawieniem na zysk. Skarżąca pozyskiwała klientów, oferowała im i sprzedawała usługi w ramach prowadzonej działalności. Co więcej, działalność ta jest nadal prowadzona, już po okresie, w którym przysługiwałoby jej prawo do świadczeń, składki są nadal odprowadzane. Na działalność skarżącej należy więc patrzeć w szerszym aspekcie, bowiem nadal uczestniczy ona w obrocie gospodarczym jako przedsiębiorca. Tym samym należy uznać, że celem prowadzenia przez nią działalności jest między innymi chęć osiągnięcia zysku, a nie wyłącznie chęć uzyskania świadczeń z tytułu urodzenia dziecka, działalność jest prowadzona zawodowo i w sposób ciągły.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego organu rentowego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o jej odrzucenie, względnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się do wniosku organu rentowego o odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu niespełnienia wymogów uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania, to jest braku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i niewskazania, w oparciu o którą przesłankę wskazaną w art. 398⁹ k.p.c. skarżąca domaga się przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wniosek ten nie zasługuje na uwzględnienie. Skarżąca, w wykonaniu wezwania Sądu, uzupełniła wskazane wyżej braki formalne skargi kasacyjnej, składając pismo z dnia 30 sierpnia 2018 r.

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia jej oczywistą zasadnością (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W celu spełnienia przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie wystarczy zawrzeć w treści skargi stwierdzenie, że jest ona oczywiście uzasadniona, należy wykazać tę oczywistość przez odwołanie się argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżony wyrok został wydany z oczywistym

naruszeniem prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, LEX nr 560541). Należy jednocześnie podkreślić, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa (materialnego lub procesowego) polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 sierpnia 2008 r., II UK 82/08, LEX nr 785531 i powołane tam orzeczenia).

Powyższych wymagań nie spełnia wniosek skarżącej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Po pierwsze, we wniosku nie sprecyzowano, które przepisy prawa (materialnego lub procesowego), zdaniem skarżącej, zostały naruszone w stopniu kwalifikowanym – to jest w sposób oczywisty. Nie spełnia tego wymogu wskazanie naruszeń przepisów prawa materialnego oraz procesowego w podstawach skargi. Uwzględniając bowiem treść art. 398⁴ § 1 pkt 2 oraz § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowi odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W związku z tym oba te elementy skargi powinny być oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Po drugie, należy zwrócić uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd, że wprowadzie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajdującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie generowanie wysokich kosztów prowadzonej działalności nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju. Może to wskazywać na intencję (element subiektywny) nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej, lecz włączenia do systemu

ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127; z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, LEX nr 2497578). Skoro stanowisko Sądu drugiej instancji jest wynikiem podzielenia tego poglądu, to nie sposób uznać, że dopuścił się on oczywistej obrazy przepisów prawa materialnego wskazanych w podstawach kasacyjnych.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265), oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.